

ผลกระทบของการบริหารจัดการองค์กร การวิจัย และการบริการวิชาการที่มีผลต่อ
การจัดการเรียนการสอนและประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ
ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

THE IMPACT OF ORGANIZATIONAL ADMINISTRATION, RESEARCH
AND ACADEMIC SERVICE ON PEDAGOGY MANAGEMENT
AND HAND-ON GRADUATE PRODUCTION EFFICIENCY OF
RAJAMANGALA UNIVERSITIES OF TECHNOLOGY

จิตรลดา ตรีสาคร¹ พิศมัย จารุจิตติพันธ์² และเกียรติชัย วีระญาณนท์³
Chitralada Trisakhon¹ Pisamai Jarujittipant² and Kietchai Veerayannon³

Received 6 January 2023

Revised 30 June 2023

Accepted 30 June 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและทดสอบผลกระทบของการบริหารจัดการองค์กร การจัดการด้านการวิจัย และการจัดการด้านการบริการวิชาการที่มีผลต่อการจัดการด้านการจัดการเรียนการสอน และประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จากคณะบริหารธุรกิจหรือคณะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนด้านการบริหารธุรกิจ ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง 9 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 500 คน ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและตามความสะดวก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงพบว่า 1) การบริหารจัดการองค์กรมีผลต่อการจัดการด้านการวิจัยและการจัดการด้านการเรียนการสอน 2) การจัดการด้านการวิจัยมีผลต่อการจัดการด้านการบริการวิชาการและประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ และ 3) การจัดการด้านการเรียนการสอนมีผลต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.001 นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางอ้อมพบว่า 4) การบริหารจัดการองค์กรส่งผลทางอ้อมต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ ผ่านตัวแปรการจัดการด้านการวิจัย และ

¹นักศึกษาระดับปริญญาเอก, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

Ph.D. Student, Faculty of Business Administration, North Bangkok University.

²รองศาสตราจารย์, ดร., คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

Associate Professor, Ed.D., Faculty of Business Administration, North Bangkok University.

³ดร., คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

Ph.D., Faculty of Business Administration, North Bangkok University

Corresponding Author Email: ap.chitralada@hotmail.com

การจัดการด้านการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ผลการวิจัยสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในเชิงปฏิบัติและวิชาการ

คำสำคัญ: การบริหารจัดการองค์กร ประสิทธิภาพในการผลิต บัณฑิตนักปฏิบัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

Abstract

The purpose of this research was to study and examine the impact of organizational administration, research, and academic service on pedagogy management and hand-on graduate production efficiency of Rajamangala Universities of Technology. The samples used in the research were of 500 teachers who are in charge of the curriculum offered by the Faculty of Business Administration or the faculties offering related business administration programs from nine universities of Rajamangala University of Technology. The data collection was conducted by using a questionnaire with purposive random sampling and convenient sampling methods. The data were analyzed using structural equation modeling (SEM). The findings from direct effect analysis revealed that 1. organizational administration had an effect on research management and pedagogy management, 2. research management had an effect on academic service and hand-on graduate production efficiency of Rajamangala Universities of Technology, and 3. pedagogy management had an effect on hand-on graduate production efficiency of Rajamangala Universities of Technology at the 0.01 and 0.001 levels. In addition, the results from indirect effect analysis indicated that organizational administration had an effect on hand-on graduate production efficiency of Rajamangala Universities of Technology through research and pedagogy management at a statistical significance level of 0.01. Accordingly, the research results can deal with both practical and academical contribution.

Keywords: Organizational Administration, Production Efficiency, Hand-on Graduate, Rajamangala University of Technology

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็นทั้งการทำงาน การเข้าสังคม ตลอดจนการใช้ชีวิตทั่วไป ซึ่งเมื่อการศึกษาที่ดีเกิดขึ้นจะส่งผลให้ทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีคุณค่ามากขึ้นและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Todaro & Smith, 2011; Mariana, 2015) ซึ่งมีงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศได้นำแนวคิดการศึกษาที่เป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มาเป็นองค์ประกอบในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรมมากมาย ไม่ว่าจะเป็น Romer (2011) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสำเร็จในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและพบว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นตัวแปรอธิบายที่สำคัญ ในขณะที่ Kotásková et.al. (2018) พบว่า มีหลักฐานที่น่าสนใจที่พิสูจน์

ความเชื่อมโยงเชิงบวกระหว่างระดับการศึกษากับการเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดีย ซึ่งอาจส่งผลต่อการดำเนินการของรัฐบาลและสามารถกำหนดอนาคตของประเทศอินเดียได้

สำหรับการพัฒนาทุนมนุษย์นั้น ได้รับความสนใจอย่างมากตั้งแต่ช่วงต้นปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมา โดยทฤษฎีทุนมนุษย์ได้มีบทบาทสำคัญและมีอิทธิพลต่อทฤษฎีทางเศรษฐกิจ มาตรฐานการครองชีพของแต่ละประเทศ และกำหนดเป็นนโยบายทางเศรษฐกิจ ซึ่งประเทศในแถบเอเชียซึ่งรวมไปถึงญี่ปุ่น ไต้หวัน ฮองกง เกาหลีใต้ และประเทศอื่น ๆ ที่เศรษฐกิจระดับประเทศมีการเติบโตเนื่องมาจากการให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์ นอกจากนี้ ฤทธิพล ไชยบุรี (2562) กล่าวว่า ในการพัฒนาทุนมนุษย์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 นั้น ทรัพยากรมนุษย์ถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีมูลค่า ทุนมนุษย์เป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญที่มีส่วนในการขับเคลื่อนการพัฒนาองค์กร เพราะความสามารถ ตลอดจนทักษะหรือความชำนาญรวมถึงประสบการณ์ของแต่ละคนที่สั่งสมอยู่ในตัวเอง สามารถนำมาเสริมสร้าง และพัฒนาศักยภาพขององค์กร การเสริมสร้างพัฒนาทุนมนุษย์ ถือเป็นการลงทุนอย่างหนึ่งเช่นเดียวกันกับการลงทุนปกติ เพื่อให้ได้ผลตอบแทนคืนมาที่หลัง แต่การลงทุนด้านพัฒนาทุนมนุษย์นี้ สิ่งที่ได้ตอบแทนกลับมาไม่ได้อยู่ในรูปตัวเงิน แต่เป็นความสามารถของบุคลากรในองค์กรที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ถือเป็นกำไรที่ต่อยอดให้องค์กรเกิดการพัฒนามากยิ่งขึ้น

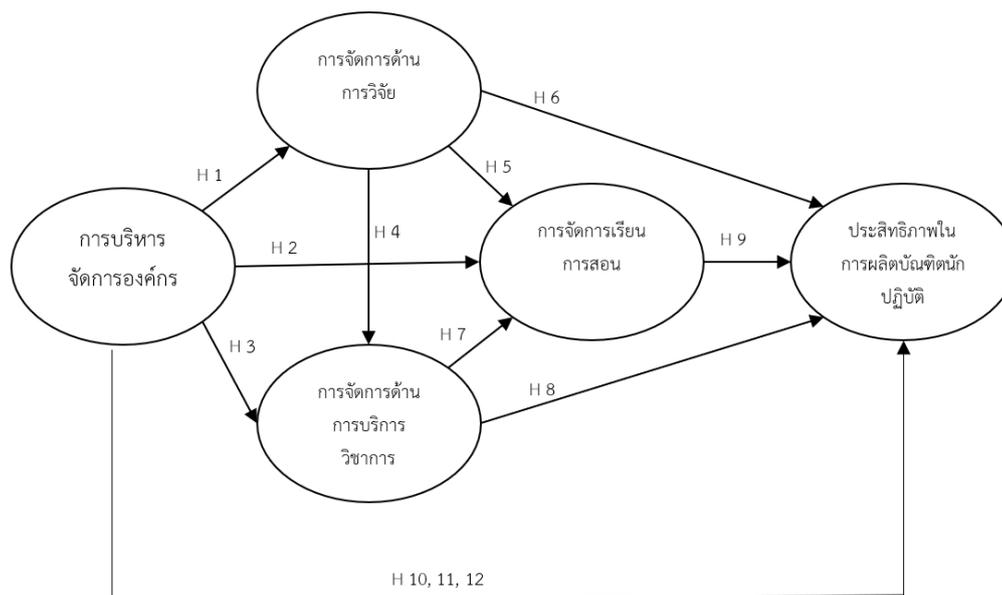
สถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานสำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์ ประเทศจะต้องวางระดับรากฐานทางการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล ระดับมัธยม ระดับอุดมศึกษาตลอดจนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่ไปกับการจัดการการศึกษาที่ดี การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น ถือว่าเป็นการจัดการศึกษาที่อยู่ในระดับที่สำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นการศึกษาที่เตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ โดยผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับนี้แล้ว จะเข้าสู่การประกอบอาชีพ ดังนั้น การสำเร็จการศึกษาแล้วมีอาชีพหรือมีงานทำจึงเป็นเป้าหมายของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักศึกษา และหน่วยงานของภาครัฐ ต้องให้ความสนใจและร่วมกันพัฒนาและขับเคลื่อนการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งการที่ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาแล้วมีอาชีพทันทีจำเป็นต้องเป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพตามที่เจ้าของสถานประกอบการยอมรับ (Dwaikat, 2020)

มหาวิทยาลัยในกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลเป็นกลุ่มมหาวิทยาลัยเป็นอีกกลุ่มมหาวิทยาลัยจากหลายแห่งที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการผลิตกำลังคน และได้มีการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการองค์กร การวิจัย การบริการวิชาการ และการจัดการเรียนการสอนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ระดับสูง กลายเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ เป็นบัณฑิตนักปฏิบัติ และมีศักยภาพตามความต้องการของตลาด สังคม และประเทศชาติ แต่อย่างไรก็ตาม แนวทางในการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลกระทบของการบริหารจัดการองค์กร การวิจัย และการบริการวิชาการที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนและประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อที่ข้อมูลเชิงลึกที่สำคัญที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและทดสอบผลกระทบของการบริหารจัดการองค์กร การวิจัย และการบริการวิชาการที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนและประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน (H) ที่ 1-9 การบริหารจัดการองค์กร การจัดการด้านการวิจัย การจัดการด้านการบริการวิชาการ และการจัดการด้านการจัดการเรียนการสอนส่งผลทางตรงต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ

สมมติฐาน (H) ที่ 10-12 การบริหารจัดการองค์กรส่งผลทางอ้อมต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติผ่านตัวแปรการจัดการด้านการวิจัย การจัดการด้านการบริการวิชาการ และการจัดการด้านการจัดการเรียนการสอน

การทบทวนวรรณกรรม

การบริหารจัดการองค์กรส่งผลต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ

การบริหารจัดการองค์กรเป็นกลไกและตัวประสานที่สำคัญที่สุดในการประมวลผลักต้นและกำกับให้ปัจจัยที่เป็นทรัพยากรการจัดการประเภทต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินไปได้โดยมีประสิทธิภาพ จนบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ (Mahalingam, 2018) ทั้งนี้การบริหารจัดการองค์กรประกอบไปด้วย 1. ด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล 2. ด้านการจัดการการเงิน 3. ด้านการจัดการความรู้ และ 4. ด้านการจัดการความเสี่ยง โดยด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล หมายถึง การวิเคราะห์งาน และวางแผนจำนวนบุคคลากร การสรรหาและคัดเลือก การอบรมและพัฒนา ให้สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร รวมถึงการประเมินผล และควบคุมการปฏิบัติงานของบุคคลากรให้เป็นไปตามแผน ภาระงาน และเป้าหมายของการทำงาน เพื่อพิจารณาการบริหารค่าตอบแทน และจัดสิ่งจูงใจ เพื่อกระตุ้นให้บุคคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Khalaf & Khourshed, 2017; สุธาสินี นิรัตติมานนท์, 2560) ในขณะที่ ด้านการจัดการการเงิน หมายถึง การกำหนดแผนงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ การวิเคราะห์ต้นทุน รวมไปถึงการกำกับ ติดตาม และควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และการทบทวน ปรับปรุงแผนงบประมาณให้สอดคล้องกับพันธกิจของ

องค์กร (วีรพันธ์ พาวดี, 2556) สำหรับด้านการจัดการความรู้ หมายถึง การกำหนดความรู้หลักที่จำเป็นหรือสำคัญ การรวบรวมองค์ความรู้ ปรับปรุง ดัดแปลง หรือสร้างความรู้บางส่วนให้เหมาะต่อการใช้งานในการดำเนินงาน รวมไปถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่บุคลากรในองค์กรเพื่อให้สามารถนำเอาองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้งานได้ (จิระพงศ์ เรืองกุล, 2557; ชดช้อย วัฒนะ, 2561) สุดท้าย ด้านการจัดการความเสี่ยง หมายถึง การค้นหาสาเหตุของความเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินงาน รวมไปถึงการประเมินโอกาส/และผลกระทบ การวิเคราะห์ลำดับความเสี่ยง การประเมินมาตรการควบคุมหรือวิธีการจัดการความเสี่ยง การจัดการ และควบคุมความเสี่ยงเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้ ตลอดจนถึง การติดตามผลการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการความเสี่ยงมีคุณภาพ และมีความเหมาะสม ทั้งนี้ การบริหารจัดการองค์กรนั้นมีความสำคัญต่อทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรของรัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ รวมไปถึงองค์กรที่เป็นสถาบันการศึกษา ซึ่งการบริหารจัดการองค์กรที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้นสามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติโดยบัณฑิตนักปฏิบัติ หมายถึง บัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามหลักวิชาการที่ดี มีการพัฒนาปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ มีการใช้วิชาชีพที่ได้รับในการสร้างคุณประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม มีทักษะในการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหา และมีความอดทนต่อความยากลำบาก และความกดดันต่างๆ จนสามารถทำงานได้ ทำงานเป็นตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ นอกจากนี้ ยังเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ จริยธรรมทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ตลอดจนการมีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะการเป็นผู้ประกอบการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557; สุธาสินี นิรัตติมานนท์, 2560; มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2563)

การจัดการด้านการวิจัยส่งผลต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ

การจัดการด้านการวิจัยมีบทบาทที่สำคัญในวงการการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก (กัลยารัตน์ อนนทร์รัตน์, 2556; อานุสิต มะโนสาน, พูนชัย ยาวีราช, ประเวศ เวชชะ และ สมเกียรติ ตุ่นแก้ว, 2561) ซึ่งการจัดการด้านการวิจัย หมายถึง การมีระบบ / กลไกสนับสนุนในการทำวิจัย และมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทั้งระดับองค์กรและประเทศชาติที่มีการกำหนดไว้ นอกจากนี้ยังต้องมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและนำเอาผลการวิจัยไปการบูรณาการกับการเรียนการสอน และการบริการวิชาการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน (กัลยารัตน์ อนนทร์รัตน์, 2556; สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557) ทั้งนี้ การวิจัยส่งผลต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติประกอบไปด้วย 1. ระบบและกลไกสนับสนุน 2. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ 3. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง 4. การประยุกต์กับการเรียนการสอน และ 5. การประยุกต์กับการบริการวิชาการ โดยระบบและกลไกสนับสนุน แสดงให้เห็นถึงการมีระบบและกลไกในการสนับสนุนการวิจัย ส่งเสริมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้รับทุนวิจัยจากหน่วยงานภายในและภายนอก รวมไปถึงการจัดสรรทรัพยากรขององค์กร เช่น อุปกรณ์สำนักงาน เพื่อใช้ในการวิจัย อีกทั้งมีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานวิจัย และระบบการประเมินและควบคุมคุณภาพของงานวิจัย ซึ่งการกำหนดระบบและกลไกสนับสนุนที่ดีจะส่งผลให้สามารถสร้างผลงานวิจัยได้ง่ายขึ้น (มานิตย์ ไชยกิจ, 2557) อย่างไรก็ตาม การจัดการด้านการวิจัยต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสถาบันการศึกษาและประเทศซึ่งหน่วยงานของสถาบันการศึกษาต้องดำเนินการวิจัยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน สังคม หรือประเทศชาติ รวมไปถึง การก่อให้เกิดการพัฒนาและส่งผลที่ดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย (ชุตินา สัจจามันท์, 2554; กัลยารัตน์ อนนทร์รัตน์, 2556) ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องนั้นมีความสำคัญอย่างมาก เพราะการวิจัยจะต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นนักศึกษา ผู้ประกอบการ และชุมชน (กัลยารัตน์ อนนทร์รัตน์, 2556) โดยนำเอาข้อเสนอแนะจาก

ผู้ประกอบการ และชุมชนมาพัฒนาเป็นงานวิจัย รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการและชุมชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิจัยของหลักสูตรเพื่อให้ผลการวิจัยของหลักสูตรก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษา ผู้ประกอบการ และชุมชน (ชุตินา สัจจามันท์, 2554; มานิตย์ ไชยกิจ, 2557) นอกจากนี้ การวิจัยจะต้องมีการประยุกต์กับการเรียนการสอน การดำเนินการวิจัยต้องสอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร สามารถนำไปบูรณาการวิจัยกับเรียนการสอนของหลักสูตร ตลอดจนจะมีการประยุกต์กับการบริการวิชาการเพื่อบริการสังคม เผยแพร่งานวิจัยต่อชุมชนและสังคมผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ (เบญจวรรณ ทิมสุวรรณ และ กรกนก ลัทธนันท์, 2556) ซึ่งหากมีการวิจัยที่ดีและมีประสิทธิภาพจะสามารถส่งผลต่อการวิจัย การบริการวิชาการ การจัดการเรียนการสอน และประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ

การจัดการด้านการบริการวิชาการส่งผลต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ

การจัดการด้านการบริการวิชาการ หมายถึง การกำหนดให้มีระบบและกลไกที่สนับสนุนการบริการวิชาการให้กับชุมชน การสร้างเครือข่ายกับชุมชน การพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนด้วยการบริการที่ดีและมีคุณภาพในการบริการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557) ซึ่งการมีระบบ/กลไกสนับสนุนในการจัดการด้านการบริการวิชาการโดยสถาบันจะต้องมีการจัดการสนับสนุนให้หลักสูตรมีการจัดประชุมกันเพื่อกำหนดทิศทางในการบริการวิชาการและสนับสนุนให้ได้รับงบประมาณสนับสนุนบริการวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กำหนดระบบ/กลไกที่สนับสนุนงานบริการวิชาการจะต้องมีความชัดเจน มีขั้นตอนในการนำเสนอโครงการบริการวิชาการมีความกระชับ รวดเร็ว มีการจัดหาชุมชนสำหรับการบริการวิชาการเป็นไปตามความต้องการของชุมชน (เพลินพิศ จุฬพันธ์ทอง, สุนทรี ดวงทิพย์, ชูชีพ พุทธประเสริฐ และ ยุภาติ ปณะราช, 2557) นอกจากนี้ การบริการวิชาการต้องมีระบบการประเมินและควบคุมที่เหมาะสม สามารถวัดได้ (จันทิมา งามอาจ, บรรเจิด เจริญเวช, และ สนชัย ใจเย็น, 2561) อย่างไรก็ตาม การจัดการด้านการบริการวิชาการจะต้องอาศัยการสร้างเครือข่ายกับชุมชน มีแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและสังคมผ่านการทำข้อตกลงความร่วมมือในประเด็นต่างๆ รวมไปถึง โอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับตัวแทนของสถานประกอบการ ชุมชน และสังคม ทั้งนี้เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต นอกจากนี้ การจัดการด้านการบริการวิชาการจะต้องสามารถสร้างคุณภาพการบริการวิชาการให้ได้ โดยคุณภาพการบริการวิชาการ หมายถึง การบริการวิชาการที่ให้กับชุมชนและสังคมมีความน่าเชื่อถือ ถูกต้อง มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม สามารถช่วยแก้ไข/บรรเทาปัญหาของชุมชนและสังคมได้ (จันทิมา งามอาจ, บรรเจิด เจริญเวช และ สนชัย ใจเย็น, 2561) โดยบุคลากรที่มาบริการวิชาการต้องมีคุณสมบัติ คุณวุฒิ และประสบการณ์ที่เหมาะสม เพื่อให้ชุมชนและสังคมมีความพึงพอใจในการบริการวิชาการของหลักสูตรและสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตให้กับชุมชนและสังคมได้ (เบญจวรรณ ทิมสุวรรณ และ กรกนก ลัทธนันท์, 2556; ศุภิสรา สุวรรณชาติ, อนัญญา คูอารีกุล, และ อูราภรณ์ เขยกาญจน์, 2562) สุดท้าย การจัดการด้านการบริการวิชาการจะสามารถส่งผลที่ดีต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะต้องมีการประยุกต์กับการเรียนการสอนซึ่งในกระบวนการนี้จะสามารถช่วยให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการบริการวิชาการที่มีความสอดคล้องกับสาระรายวิชาของหลักสูตร ตลอดจนถึงเป็นโอกาสที่ดีที่นักศึกษาและอาจารย์ได้ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการบริการวิชาการ มีการมอบหมายให้นักศึกษาปฏิบัติเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระในการบริการวิชาการ รวมทั้งมีการนำหลักทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ (เบญจวรรณ งามอมชยธวัช, ผ่องศรี วานิชย์ศุภวงศ์, วุฒิชัย เนียมเทศ และ ณิชวีทย์ พจนตันติ, 2558) จากดังกล่าวนี้ สามารถกล่าวได้ว่า การจัดการด้านการบริการวิชาการที่ดีและมีประสิทธิภาพสามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติได้

การจัดการเรียนการสอนส่งผลต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ

การจัดการด้านการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ โดยการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดเตรียมเงื่อนไขการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ โดยมีการประเมินผู้เรียน สารระยวิชาในหลักสูตรที่เหมาะสม การวางระบบผู้สอน การสอนแบบเน้นปฏิบัติ และการบูรณาการกับบริการวิชาการ และงานวิจัย เพื่อให้การเรียนนั้นมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557) ซึ่งการกำหนดรายวิชาในหลักสูตรที่ดีคือการที่หลักสูตรมีการปรับปรุงสารระยวิชาในหลักสูตรให้มีความทันสมัยตามสถานการณ์ปัจจุบัน (Mousa, Abdelgaffar & Ayoubi, 2019) มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ มีการกำหนดให้สอดแทรกความรู้ทางด้านภาษา เทคโนโลยี และคุณธรรมจริยธรรม สนับสนุนให้เป็นบัณฑิตนักปฏิบัติ และให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการเป็นผู้ประกอบการ นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนส่งผลต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ นั้นจะต้องมีการวางระบบผู้สอนที่มีคุณสมบัติผู้สอนเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรกำหนด ผู้สอนในหลักสูตรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ตามวิชาชีพ มีคุณวุฒิเป็นไปตามมาตรฐานกำหนด รวมไปถึงมีความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีประกอบการสอน (วิจารณ์ พานิช, 2555) มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สอนเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุง และได้รับการเห็นชอบจากผู้บริหารขององค์กร และสามารถสอนแบบเน้นปฏิบัติ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือทำงานจริงเพื่อหาประสบการณ์จริง มีการนำเอาเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นนักปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนั้น การจัดการเรียนการสอนต้องมีการบูรณาการกับบริการวิชาการและงานวิจัย โดยมีการนำเอาความรู้ที่ได้จากการวิจัยและการบริการวิชาการมาบูรณาการกับการเรียนการสอน สนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการบูรณาการกับบริการวิชาการและงานวิจัย ตลอดจนมีการประเมินกระบวนการบูรณาการกับบริการวิชาการและงานวิจัยเพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น สุดท้ายนี้ การจัดการเรียนการสอนยังรวมถึงการประเมินผู้เรียนโดยมีความจำเป็นอย่างหนึ่งที่จะต้องมีการประเมินผู้เรียนทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี มีการกำหนดรูปแบบในการประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย เช่น การสอบ การนำเสนอ และมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพยิ่งขึ้น (Gunarathne, Senaratne, & Senanayake, 2019) ซึ่งหากสถาบันการศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพก็จะสามารถส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติได้

ประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ

ประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ (มานิตย์ ไชยกิจ, 2557; Sembiring & Rahayu, 2019) โดยประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเด็น คือ 1. ปริมาณของบัณฑิต 2. คุณภาพของบัณฑิต และ 3. เวลาในการผลิตบัณฑิต โดยปริมาณของบัณฑิต หมายถึง จำนวนบัณฑิตของหลักสูตรที่สำเร็จ การศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิกำหนด ตามแผนการสำเร็จการศึกษาที่กำหนดไว้ มีเพียงพอต่อความต้องการของสถานประกอบการ นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับปริมาณการรับเข้ามศึกษาต่อ จำนวนของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีปริมาณที่น่าพึงพอใจ ในขณะที่ คุณภาพของบัณฑิต หมายถึง บัณฑิตที่สำเร็จจากหลักสูตรมีความพึงพอใจในความรู้ความสามารถของตนเอง สามารถทำงาน/เป็นผู้ประกอบการได้ มีความรู้ความสามารถตามสาขาวิชาชีพต่างๆ มีค่าตอบแทนเฉลี่ยต่อเดือนเป็นที่น่าพึงพอใจ และสามารถสร้างความพึงพอใจในความรู้ความสามารถของบัณฑิต (วิจารณ์ พานิช, 2555; สุปรียา ศิริพัฒนกุลขจร, 2555) และสุดท้าย เวลาในการผลิตบัณฑิต หมายถึง อัตราการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตของหลักสูตรเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ช่วงเวลาที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ เมื่อ

มีปัญหาเกี่ยวกับการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิต หลักสูตรสามารถหาทางแก้ไขปัญหาได้ทันเวลา นอกจากนี้ภายใต้การบริหารจัดการที่มี บัณฑิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้อย่างราบรื่น (รุ่งนภา ตั้งจิตรเจริญกุล, 2559)

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรของคณะบริหารธุรกิจหรือคณะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจ เช่น คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมไปถึงวิทยาลัยนานาชาติ จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง 9 แห่งได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จำนวน 878 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จากคณะดังกล่าว จำนวนทั้งสิ้น 500 คน (Hajjar, 2014) ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเจาะจงไปที่อาจารย์ผู้ดูแลรับผิดชอบหลักสูตรมีการเรียนการสอนเกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีทั้ง 9 แห่ง และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวกของผู้วิจัยเพื่อทำการเลือกจำนวนตัวอย่างให้ได้จำนวนตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประกอบไปด้วยความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence) ซึ่งมีค่าคะแนนมากกว่า 0.66 – 1.00 และความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามด้วยประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1951) ซึ่งมีค่าคะแนนมากกว่า 0.7 ซึ่งแบบสอบถามประกอบไปด้วยข้อคำถามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ รวมไปถึงระยะเวลาในการทำงานในองค์กรเริ่มทำงานจนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นคำถามแบบตัวเลือก และข้อคำถามการบริหารจัดการองค์กร การจัดการด้านการวิจัย การจัดการด้านการบริการวิชาการ การจัดการด้านการจัดการเรียนการสอนและประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Best & Kahn, 2006) และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modelling: SEM) เพื่อการทดสอบสมมุติฐาน (Bentler & Chou, 1987; Arbuckle, 2011)

ผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 62.2 ตามด้วยเพศชาย จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 โดยด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 40 - 49 ปี มากที่สุด จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 ตามด้วย อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 อายุระหว่าง 31 - 39 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 และสุดท้าย อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 314 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 ตามด้วย สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 ด้านตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่ง

อาจารย์ จำนวน 370 คน คิดเป็นร้อยละ 74.0 ตามด้วยตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 และสุดท้ายตำแหน่งรองศาสตราจารย์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 สุดท้าย ด้านระยะเวลาในการทำงานในองค์กรเริ่มทำงานจนถึงปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุงานในองค์กรตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4 ตามด้วย มีอายุงานระหว่าง 11 - 15 ปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 และมีอายุงานระหว่าง 6 - 10 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 ในขณะที่ มีอายุงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 ตามลำดับ

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบจำลองการวัด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบจำลองการวัด

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าน้ำหนัก	ความคาดเคลื่อน	t	R ²
การจัดการองค์กร						
- ด้านการเงิน (MFI)	4.298	0.574	0.819	0.330	22.947	0.670
- ด้านทรัพยากรบุคคล (MHR)	4.253	0.541	0.883	0.220	26.369	0.780
- ด้านการจัดการความรู้ (MKN)	4.283	0.553	0.902	0.186	27.585	0.814
- ด้านการจัดการความเสี่ยง (MRI)	4.271	0.604	0.866	0.250	n/a	0.750
C.R. = 0.924, AVE = 0.754						
การจัดการด้านการวิจัย						
- ระบบ/กลไกสนับสนุน (RSYS)	4.239	0.593	0.927	0.315	n/a	0.685
- ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ (RSTR)	4.242	0.598	0.906	0.260	27.901	0.740
- การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง (RINV)	4.231	0.613	0.918	0.158	30.798	0.842
- การประยุกต์กับการเรียน/สอน (RTEA)	4.277	0.619	0.888	0.211	25.097	0.789
- การประยุกต์กับบริการวิชาการ (RAPP)	4.256	0.669	0.881	0.224	25.117	0.776
C.R. = 0.946, AVE = 0.766						
การจัดการด้านการบริการวิชาการ						
- ระบบ/กลไกสนับสนุน (ASYS)	4.262	0.538	0.946	0.105	27.535	0.895
- การสร้างเครือข่ายกับชุมชน (ACOM)	4.259	0.606	0.871	0.241	29.465	0.759
- การพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต (ACAR)	4.278	0.635	0.863	0.255	28.590	0.745
- คุณภาพการบริการ (AQUA)	4.298	0.593	0.867	0.247	30.549	0.753
- การประยุกต์กับการเรียนการสอน (ATEA)	4.333	0.626	0.851	0.276	n/a	0.724
C.R. = 0.945, AVE = 0.775						
การจัดการด้านการเรียนการสอน						
- การกำหนดรายวิชาในหลักสูตร (TCIR)	4.276	0.536	0.911	0.170	n/a	0.830
- การวางระบบผู้สอน (TSYS)	4.336	0.539	0.924	0.146	35.234	0.854
- การสอนแบบเน้นปฏิบัติ (TPAC)	4.344	0.548	0.910	0.172	36.280	0.828
- การบูรณาการกับบริการวิชาการ และงานวิจัย (TANR)	4.296	0.603	0.889	0.210	26.518	0.790
- การประเมินผู้เรียน (TEVA)	4.308	0.562	0.888	0.212	31.194	0.788
C.R. = 0.957, AVE = 0.818						
ประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ						
- ปริมาณของบัณฑิต (PNUM)	4.305	0.551	0.871	0.241	n/a	0.759
- คุณภาพของบัณฑิต (PQUA)	4.281	0.579	0.948	0.102	31.045	0.898
- เวลาในการผลิตบัณฑิต (PTIM)	4.408	0.576	0.863	0.255	27.165	0.745
C.R. = 0.923, AVE = 0.801						

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารจัดการองค์กร การจัดการด้านการวิจัย การจัดการด้านการบริการวิชาการ การจัดการด้านการจัดการเรียนการสอน และประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติของ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอยู่ในระดับมากที่สุดทุกปัจจัย โดยปัจจัยการบริหารจัดการองค์กรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเงิน ในขณะที่ ปัจจัยด้านการจัดการด้านการวิจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประยุกต์วิจัยกับการเรียน/สอน ส่วนปัจจัยด้านการจัดการด้านการบริการวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประยุกต์การบริการวิชาการกับการเรียนการสอน นอกจากนี้ ปัจจัยด้านการจัดการด้านการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอนแบบเน้นปฏิบัติ และสุดท้าย ปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เวลาในการผลิตบัณฑิต

นอกจากนี้ ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรแฝงการจัดการองค์กรมีองค์ประกอบย่อยจำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการเงิน (MFI) ด้านทรัพยากรบุคคล (MHR) ด้านการจัดการความรู้ (MKN) และ ด้านการจัดการความเสี่ยง (MRI) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.819 - 0.902 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.186 - 0.330 ค่าความเชื่อถือได้ขององค์ประกอบ (Composite Reliability: CR) เท่ากับ 0.924 และมีค่าความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average Variable Extracted: AVE) เท่ากับ 0.754 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแฝงการจัดการองค์กรมีองค์ประกอบย่อยจำนวน 4 องค์ประกอบที่เหมาะสม นอกจากนี้ องค์ประกอบย่อยจำนวน 4 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงการจัดการองค์กรได้ร้อยละ 67.0 – 81.4

ตัวแปรแฝงการจัดการด้านการวิจัยมีองค์ประกอบย่อยจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านระบบ/กลไกสนับสนุน (RSYS) ด้านความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ (RSTR) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง (RINV) ด้านการประยุกต์กับการเรียน/สอน (RTEA) และด้านการประยุกต์กับบริการวิชาการ (RAPP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.881 - 0.927 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.158 - 0.315 ค่าความเชื่อถือได้ขององค์ประกอบ (Composite Reliability: CR) เท่ากับ 0.946 และมีค่าความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average Variable Extracted: AVE) เท่ากับ 0.766 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแฝงการจัดการองค์กรมีองค์ประกอบย่อยจำนวน 4 องค์ประกอบที่เหมาะสม นอกจากนี้ องค์ประกอบย่อยจำนวน 4 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงการจัดการองค์กรได้ร้อยละ 68.5 – 84.2

ตัวแปรแฝงการจัดการด้านการบริการวิชาการมีองค์ประกอบย่อยจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านระบบ/กลไกสนับสนุน (ASYS) ด้านการสร้างเครือข่ายกับชุมชน (ACOM) ด้านการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต (ACAR) ด้านคุณภาพการบริการ (AQUA) และด้านการประยุกต์กับการเรียนการสอน (ATEA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.851 - 0.946 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.105 - 0.276 มีค่าความเชื่อถือได้ขององค์ประกอบ (Composite Reliability: CR) เท่ากับ 0.945 และมีค่าความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average Variable Extracted: AVE) เท่ากับ 0.775 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแฝงการจัดการองค์กรมีองค์ประกอบย่อยจำนวน 4 องค์ประกอบที่เหมาะสม นอกจากนี้ องค์ประกอบย่อยจำนวน 4 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงการจัดการองค์กรได้ร้อยละ 72.4 – 89.5

ตัวแปรแฝงการจัดการด้านการเรียนการสอนมีองค์ประกอบย่อยจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการกำหนดรายวิชาในหลักสูตร (TCIR) ด้านการวางระบบผู้สอน (TSYS) ด้านการสอนแบบเน้นปฏิบัติ (TPAC) ด้านการบูรณาการกับบริการวิชาการ และงานวิจัย (TANR) ด้านการประเมินผู้เรียน (TEVA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.888 - 0.924 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.146 - 0.212 มีค่าความเชื่อถือได้ขององค์ประกอบ (Composite Reliability: CR) เท่ากับ 0.957 และมีค่าความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average Variable Extracted: AVE)

เท่ากับ 0.818 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแฝงการจัดการองค์กรมีองค์ประกอบย่อยจำนวน 4 องค์ประกอบที่เหมาะสม นอกจากนี้ องค์ประกอบย่อยจำนวน 4 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงการจัดการองค์กรได้ร้อยละ 78.8 – 85.4

ตัวแปรแฝงประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติมีองค์ประกอบย่อยจำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านปริมาณของบัณฑิต (PNUM) ด้านคุณภาพของบัณฑิต (PQUA) และด้านเวลาในการผลิตบัณฑิต (PTIM) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.863 - 0.948 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.102 - 0.255 มีค่าความเชื่อถือได้ขององค์ประกอบ (Composite Reliability: CR) เท่ากับ 0.923 และมีค่าความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average Variable Extracted: AVE) เท่ากับ 0.801 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแฝงการจัดการองค์กรมีองค์ประกอบย่อยจำนวน 4 องค์ประกอบที่เหมาะสม นอกจากนี้ องค์ประกอบย่อยจำนวน 4 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงการจัดการองค์กรได้ร้อยละ 75.9 – 89.8

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองตามสมมุติฐาน

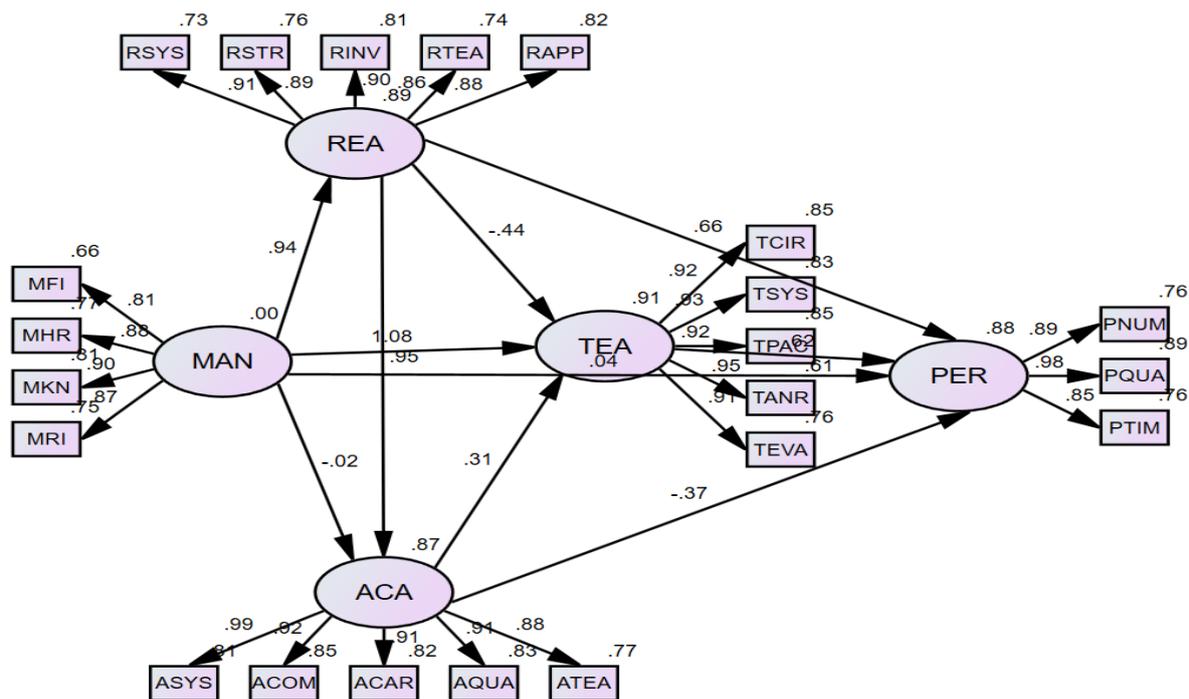
ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบจำลองเพื่อใช้ในการวิเคราะห์สมมุติฐานการวิจัย โดยแบบจำลองที่สร้างขึ้นมาในรอบแรกนั้น ตัวชี้วัดความเหมาะสมของโมเดลประกอบไปด้วย ค่า p-value ค่า CMIN/df ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบของ Tucker และ Lewis ค่าดัชนีวัดเปอร์เซ็นต์ความสอดคล้อง และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้วไม่มีความเหมาะสม ซึ่งทำให้มีการปรับแบบจำลองโดยพิจารณาการปรับเป็นตามแนวทางที่เป็นที่ยอมรับ จึงทำให้ผลการสร้างแบบจำลองหลังจากการปรับแล้ว ตัวชี้วัดความเหมาะสมของโมเดลมีความเหมาะสมและเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดกล่าว (Arbuckle, 2011) ทั้งนี้แบบจำลองที่ผ่านการปรับแก้แล้วมีความเหมาะสมและสามารถนำไปสู่การวิเคราะห์สมมุติฐานการวิจัยในลำดับถัดไปดังปรากฏในตารางที่ 2 และรูปภาพที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าพารามิเตอร์ตามสมมุติฐาน

เส้นทาง	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย		ค่าความคลาดเคลื่อน	t-value	p-value	ผลการศึกษา
	คะแนนดิบ	มาตรฐาน				
MAN > REA	0.972	0.933	0.038	25.770	***	ยอมรับ
MAN > ACA	0.045	0.043	0.095	0.473	0.636	ปฏิเสธ
MAN > TEA	0.946	0.994	0.190	4.990	***	ยอมรับ
MAN > PER	0.022	0.023	0.299	0.074	0.941	ปฏิเสธ
REA > ACA	0.905	0.894	0.096	9.391	***	ยอมรับ
REA > TEA	-0.219	-0.240	0.287	-0.764	0.445	ปฏิเสธ
REA > PER	0.710	0.786	0.323	2.197	0.028	ยอมรับ
ACA > TEA	0.181	0.200	0.137	1.317	0.188	ปฏิเสธ
ACA > PER	-0.459	-0.514	0.408	-1.125	0.261	ปฏิเสธ
TEA > PER	0.649	0.655	0.169	3.839	***	ยอมรับ

p-value = 0.112, CMIN/df = 1.189, GFI = 0.982, RMSEA = 0.019, RMR = 0.003

TLI = 0.997, NFI = 0.993, AGFI, 0.947

p-value = 0.112, CMIN/df = 1.189, GFI = 0.982, RMSEA = 0.019, RMR = 0.003

TLI = 0.997, NFI = 0.993, AGFI, 0.947

ภาพที่ 2 แบบจำลองสุดท้ายเพื่อการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง

จากตารางที่ 2 และรูปภาพที่ 2 พบว่า 1) ตัวแปรการจัดการองค์กร (MAN) มีผลต่อตัวแปรการจัดการด้านการวิจัย (REA) 2) ตัวแปรการจัดการองค์กร (MAN) มีผลต่อตัวแปรการจัดการด้านการเรียนการสอน (TEA) 3) ตัวแปรการจัดการด้านการวิจัย (REA) มีผลต่อตัวแปรการจัดการด้านการบริการวิชาการ (ACA) 4) ตัวแปรการจัดการด้านการวิจัย (REA) มีผลต่อตัวแปรประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ (PER) 5) ตัวแปรการจัดการด้านการเรียนการสอน (TEA) มีผลต่อตัวแปรประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ (PER) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.001 ในขณะที่ 1) ตัวแปรการจัดการองค์กร (MAN) ไม่มีผลต่อตัวแปรการจัดการด้านการบริการวิชาการ (ACA) 2) ตัวแปรการจัดการองค์กร (MAN) ไม่มีผลต่อตัวแปรประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ (PER) 3) ตัวแปรการจัดการด้านการวิจัย (REA) ไม่มีผลต่อตัวแปรการจัดการด้านการเรียนการสอน (TEA) 4) ตัวแปรการจัดการด้านการบริการวิชาการ (ACA) ไม่มีผลต่อตัวแปรการจัดการด้านการเรียนการสอน (TEA) และ 4) ตัวแปรการจัดการด้านการบริการวิชาการ (ACA) ไม่มีผลต่อตัวแปรประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ (PER) เนื่องจากค่า p-value มากกว่า 0.05

นอกจากนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์อิทธิพลทางอ้อมเพื่อตอบสนองมติฐานการวิจัย โดยใช้การทดสอบ Sobel Test ซึ่งเป็นวิธีการทดสอบความสำคัญของตัวแปรขึ้นกลาง หรืออิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรต้นที่มีต่อตัวแปรตามผ่านตัวแปรขึ้นกลาง หากค่า p-value ที่เกิดขึ้นจากการทดสอบ Sobel Test มีค่าน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ตัวแปรต้นที่ทำการศึกษานั้นมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรตามผ่านตัวแปรขึ้นกลางที่ทำการศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม หากผลการศึกษา พบว่า หากค่า p-value ที่เกิดขึ้นจากการทดสอบ Sobel

Test มีค่ามากกว่า 0.05 หมายความว่าตัวแปรต้นที่ทำการศึกษานั้นไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรตามผ่านตัวแปรชั้นกลางที่ทำการศึกษา โดยผลการทดสอบปรากฏในตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางอ้อม

	อิทธิพลทางอ้อม	Sobel Test (Z-values)	p-value	ผลการศึกษา
MAN > REA > PER	0.850	2.188	0.028	ยอมรับ
MAN > ACA > PER	0.850	-0.338	0.736	ปฏิเสธ
MAN > TEA > PER	0.850	3.003	0.003	ยอมรับ

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรการจัดการองค์กร (MAN) ส่งผลทางอ้อมต่อตัวแปรประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ (PER) ผ่านตัวแปรการจัดการด้านการวิจัย (REA) และ ตัวแปรการจัดการองค์กร (MAN) ส่งผลทางอ้อมต่อตัวแปรประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ (PER) ผ่านตัวแปรการจัดการด้านการเรียนการสอน (TEA) แต่ตัวแปรการจัดการองค์กร (MAN) ไม่ส่งผลทางอ้อมต่อตัวแปรประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ (PER) ผ่านตัวแปรการจัดการด้านการบริการวิชาการ (ACA) นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลโดยรวม ซึ่งผลการศึกษาปรากฏตามตารางด้านล่างนี้

การอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการองค์กรมีผลทางตรงต่อการจัดการด้านการวิจัยและการจัดการด้านการเรียนการสอนและมีผลทางอ้อมต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติผ่านการจัดการด้านการวิจัยและการจัดการด้านการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจาก การบริหารจัดการองค์กรไม่ว่าจะเป็น ด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล ด้านการจัดการการเงิน ด้านการจัดการความรู้ และการจัดการความเสี่ยงเป็นกลไกและตัวประสานที่สำคัญที่สุดในการประมวล ผลักดัน และกำกับให้ปัจจัยที่เป็นทรัพยากรการจัดการประเภทต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินไปได้โดยมีประสิทธิภาพ จนบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลมีการบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักสูตร และนโยบายของมหาวิทยาลัย ตลอดจนถึงมีการกำหนดแผนงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ การวิเคราะห์ต้นทุน การกำกับ ติดตาม ควบคุมค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิต มีการกำหนดและถ่ายทอดความรู้หลักที่จำเป็นหรือสำคัญไปสู่อาจารย์ผู้สอนเพื่อให้สามารถนำเอาองค์ความรู้ไปประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนและงานวิจัย รวมไปถึงมีการค้นหาสาเหตุของความเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่อาจเกิดขึ้นในการบริหารหลักสูตรรวมถึงการประเมินโอกาส/และผลกระทบ การวิเคราะห์ลำดับความเสี่ยง การประเมินมาตรการควบคุมหรือวิธีการจัดการความเสี่ยงได้จะสามารถนำมหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งสู่การผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Khalaf and Khourshed (2017) ที่พบว่าการจัดการด้านความสามารถของบุคลากรทางวิชาการ ความน่าเชื่อถือและการตอบสนองของพนักงาน การออกแบบและจัดโปรแกรม สิ่งอำนวยความสะดวก การประกันพนักงาน การเอาใจใส่ของพนักงาน และการเข้าถึงข้อมูลสถาบัน ส่งผลให้สถาบันมีชื่อเสียงมากยิ่งขึ้นและส่งผลให้นักเรียน/นักศึกษาที่มีความพึงพอใจในมหาวิทยาลัยและหลักสูตรมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งนภา ตั้งจิตรเจริญกุล (2559) ที่ได้ศึกษาแนวทางการปฏิรูประดับอุดมศึกษาเพื่อรองรับข้อตกลงประชาคมอาเซียนและแนวโน้ม

การศึกษาระดับอุดมศึกษาของโลก โดยการผลการศึกษาพบว่า อาเซียน ด้านคุณภาพการศึกษาและสถานศึกษาครอบคลุมตั้งแต่คุณภาพของผู้บริหาร คุณภาพของอาจารย์ คุณภาพของนักศึกษา และคุณภาพของงานวิจัยเป็นที่สำคัญและจะต้องได้รับการดำเนินการอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุธาสินี นิรัตติมานนท์ (2560) ที่พบว่า กลยุทธ์ในการพัฒนาอาจารย์รวมไปถึงส่งเสริมให้อาจารย์มีคุณวุฒิที่สูงขึ้น มีการสร้างเครือข่ายการทำงานระหว่างนักวิชาการ มีการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ตลอดจนการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการทำงานเป็นทีมจะช่วยให้สามารถจัดการด้านการวิจัยและการเรียนการสอน สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น และความต้องการกำลังคนทั้งภาครัฐและเอกชน มีความสอดคล้องกับปรัชญาและปณิธานของ มหาวิทยาลัย และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา

นอกจากนี้ การจัดการด้านการวิจัยมีผลต่อการจัดการด้านการบริการวิชาการ การจัดการด้านการวิจัยและประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติและการจัดการด้านการวิจัยยังเป็นตัวแปรขึ้นกลางระหว่างการบริหารจัดการองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติทั้งนี้เนื่องจาก การวิจัยมีความสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่นักศึกษาและประชาชน ซึ่งหากการจัดการด้านการวิจัยที่ดีและมีประสิทธิภาพ มีระบบ / กลไกสนับสนุนในการทำวิจัย มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทั้งระดับองค์กรและประเทศชาติที่ รวมไปถึงมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและนำเอาผลการวิจัยไปการบูรณาการกับการเรียนการสอน และการบริการวิชาการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนจะช่วยให้เกิดทักษะการเป็นบัณฑิตนักปฏิบัติได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มานิตย์ ไชยกิจ (2557) ได้ศึกษาแนวทางการบูรณาการการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษา และพบว่า อาจารย์ผู้สอนสำรวจความต้องการของ หน่วยงาน ชุมชน สังคม และมีการนำผลการวิจัยหรือผลการสร้างองค์ความรู้/นวัตกรรมที่ได้จากงานวิจัยหรือการจัดการเรียนการสอนมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการให้บริการวิชาการ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เป็นผู้ช่วยวิทยากรในการให้บริการวิชาการหรือช่วยประเมินผลกระทบบของการบริการวิชาการ และยังคงสอดคล้องกับการศึกษาของ เบญจวรรณ ทิมสุวรรณ และ กรกนก ลัทธนันท์ (2556) ที่พบว่า การวิจัยและพัฒนาจำเป็นต้องมีการนำเอาความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดและบูรณาการกับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ขององค์กร วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จของงาน การจัดสรรงบประมาณ และระยะเวลาที่กำหนด และสามารถถ่ายทอดไปสู่ชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

สุดท้าย การจัดการด้านการเรียนการสอนมีผลทางตรงต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติทั้งนี้เนื่องจาก แนวทางในการจัดการเรียนการสอนจะช่วยให้สามารถจัดเตรียมเงื่อนไขการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ โดยมีการประเมินผู้เรียน สารระยวิชาในหลักสูตรที่เหมาะสม การวางระบบผู้สอน การสอนแบบเน้นปฏิบัติ และการบูรณาการกับการบริการวิชาการ และงานวิจัย เพื่อให้การเรียนนั้นมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Gunarathne, Senaratne and Senanayake (2019) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรการบัญชีในมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศศรีลังกาและพบว่าการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมรวมถึงการจัดการประเมินที่เหมาะสมซึ่งประกอบไปด้วยการสอบกลางภาค การทดสอบย่อย การนำเสนองาน การนำเสนอหน้าชั้นเรียน รายงาน กรณีศึกษา เป็นต้น สามารถส่งเสริมให้เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน (เช่น ทักษะการสื่อสาร การปรับตัว การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ เป็นต้น) สมรรถนะที่สำคัญ ค่านิยม คุณธรรมและทัศนคติที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับการวิจัยของ Mousa, Abdelgaffar and Ayoubi (2019) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดการที่มุ่งเน้นการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยของรัฐ ในประเทศอียิปต์ และพบว่า ปัจจัย

ทางด้านการจัดการหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร การบริหารบุคลากรให้ตระหนักถึงการสอนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้นมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการผลิต ทั้งนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับ พชร แสงแก้ว (2561) ที่พบว่า ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผล และด้านผู้สอนส่งผลให้เกิดความพึงพอใจของผู้เรียน ดังนั้น ควรเพิ่มสิ่งสนับสนุนการเรียน ตลอดจนการเพิ่มการสื่อสารกับนักศึกษา และผลักดันให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำเอกสารการสอนและการอบรมที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการสอน การจัดการเรียนการสอนเป็นต้นจะส่งผลที่ดีต่อการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ประการที่ 1 เนื่องจากการจัดการองค์กรส่งผลทางตรงต่อการจัดการด้านการวิจัยและการจัดการด้านการเรียนการสอน และส่งผลทางอ้อมต่อการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการจัดการความรู้ ให้ชัดเจน เหมาะสม และตอบสนองต่อความต้องการของมหาวิทยาลัย ยุทธศาสตร์ ตลอดจนถึงผลที่เกิดขึ้นกับการจัดการด้านการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการวิจัยและการผลิตบัณฑิตไปสู่อาจารย์ผู้สอน ส่งเสริมให้อาจารย์ได้นำเอาองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและงานวิจัย รวมไปถึงมีการกำหนดความรู้หลักที่จำเป็นหรือสำคัญต่อการผลิตบัณฑิต นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการบริหารทรัพยากรบุคคลมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมต่อการวิจัยและการจัดการด้านการเรียนการสอนไม่จะเป็นการนำความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของหลักสูตรไปใช้ในการสนับสนุน/ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร การสรรหา/คัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่ตรงกับความต้องการของหลักสูตร รวมไปถึงการติดตาม/ตรวจสอบ/ประเมิน การปฏิบัติงานของบุคลากรให้เป็นไปตามแผน/ ภาระงาน /เป้าหมายของการทำงาน อีกทั้ง มหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมและสอดคล้อง ทั้งการกำหนดแผนการจัดการความเสี่ยงของคณะที่อาจเกิดขึ้นในการบริหารหลักสูตร การปรับปรุงแผนการจัดการความเสี่ยงของคณะอย่างต่อเนื่อง และการประเมิน/ติดตามผลการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการความเสี่ยงมีคุณภาพและมีความเหมาะสมสำหรับหลักสูตร สุดท้าย มหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการบริหารการเงินที่เหมาะสม เช่น มีการกำกับ/ควบคุมค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง มีการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยการผลิตบัณฑิตในระดับหลักสูตรที่ชัดเจน และมีการทบทวน/ปรับปรุงแผนงบประมาณให้สอดคล้องกับการผลิตบัณฑิต

ประการที่ 2 เนื่องจากการจัดการด้านการวิจัยส่งผลทางตรงต่อการจัดการด้านการบริการวิชาการและประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และส่งผลทางอ้อมต่อประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติผ่านการจัดการด้านการเรียนการสอน ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการจัดการด้านการวิจัยให้มีประสิทธิภาพ โดยมหาวิทยาลัยควรมีระบบ/กลไกสนับสนุนในการวิจัยที่ดี เช่น มีระบบการติดตาม/ตรวจสอบ/การประเมินคุณภาพของงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง มีการกำกับ/ควบคุมการดำเนินงานวิจัยที่เป็นระบบชัดเจน รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น การผลักดันผลการวิจัยของหลักสูตรก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษา/ผู้ประกอบการ/ชุมชน รวมถึงมีการนำข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากผู้ประกอบการ และชุมชนมาพัฒนาเป็นงานวิจัย นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้มีการทำงานวิจัยที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นก่อให้เกิดการพัฒนา/ส่งผลที่ดีต่อชุมชน/สังคม/ประเทศไทย และก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชน สังคม หรือประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง/ยั่งยืน รวมไปถึงมีการประยุกต์กับการเรียนการสอน และการประยุกต์กับบริการวิชาการ

ประการที่ 3 เนื่องจากการจัดการด้านการเรียนการสอนส่งผลทางตรงประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีการสอนแบบเน้นปฏิบัติ เช่น

จัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสบการณ์โดยนำผู้เรียนลงพื้นที่ปฏิบัติงานจริง การให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติจริง/ทำงานจริง ในแต่ละรายวิชาที่มีชั่วโมงภาคปฏิบัติ นอกจากนี้ ควรมีการวางระบบผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ เช่น การมีความรับผิดชอบ/ภาระงานของผู้สอนในหลักสูตรได้รับการเห็นชอบจากผู้บริหารของคณะ ผู้สอนในหลักสูตรมีความรู้/ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านวิชาการ/วิชาชีพ อีกทั้ง ควรมีการกำหนดรายวิชาในหลักสูตรที่เหมาะสม สาระรายวิชาของหลักสูตรสนับสนุนผู้เรียน/บัณฑิตให้มีทักษะด้านการเป็นผู้ประกอบการ สาระรายวิชาในหลักสูตรมีการปรับปรุงให้ทันสมัยตามสถานการณ์ปัจจุบัน และสาระรายวิชาของหลักสูตรสนับสนุนผู้เรียน/บัณฑิตให้เป็นบัณฑิตนักปฏิบัติ นอกจากนี้ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีการก่อบริการวิชาการ และงานวิจัย และการประเมินผู้เรียนที่ดี มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องต่อความจำเป็น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต

ประการที่ 1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของอิทธิพลของการบริการวิชาการที่มีต่อควมมีการศึกษาปัจจัยและแนวทางที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มคุณลักษณะของบัณฑิตนักปฏิบัติ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะการเป็นผู้ประกอบการ และด้านความรู้ เพื่ออธิบายถึงสาเหตุของการที่การบริการวิชาการไม่มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนและประสิทธิภาพของผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถบูรณาการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

ประการที่ 2 ควรมีการขยายกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาไปยังบัณฑิตและผู้ประกอบการอื่นๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตและการใช้บัณฑิตจากคณะบริหารธุรกิจ หรือสายวิชาชีพทางการบริหารธุรกิจ เพื่อให้ผลการศึกษามีความใช้ได้ครอบคลุมกับบัณฑิตทุกกลุ่มสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ประการที่ 3 ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบแนวทางในการผลิตบัณฑิตกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ เพื่อให้ผลการศึกษามีความเกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติสามารถประยุกต์ใช้ในมหาวิทยาลัยอื่นๆ ได้ เนื่องจากผู้ประกอบการต่างมีความต้องการบัณฑิตที่เป็นบัณฑิตนักปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- กัลยารัตน์ อนนทร์รัตน์. (2556). การจัดการความรู้กับการพัฒนาภารกิจอุดมศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีย์*, 29(2), 142-150.
- จันทิมา งามอาจ, บรรเจิด เจริญเวช, และสนชัย ใจเย็น. (2561). การบริหารจัดการการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 5(1), 273-298.
- ชุตินา สัจจามันท์. (2554). การวิจัยระดับบัณฑิตศึกษากับการพัฒนา. *วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 11(4), 1-8.
- เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช, ผ่องศรี วานิชย์ศุภวงศ์, วุฒิชัย เนียมเทศ และณัฐวิทย์ พจนตันติ. (2558). การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกกระทรวงสาธารณสุข. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 10(1), 59-76.
- เบญจวรรณ ทิมสุวรรณ และ กรกนก ลัทธนนท์. (2556). การบริการวิชาการแก่สังคมการพัฒนาคุณภาพเพื่อสร้างคุณค่า. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*, 6(3), 2-15.
- เพชร แสงแก้ว. (2561). ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. *เวชบัณฑิตศิริราช*, 11(2), 74-80.

- เพลินพิศ จุฬพันธ์ทอง, สุนทรี ดวงทิพย์, ชูชีพ พุทประเสริฐ และยุภาตี ปณะราช. (2557). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 16(1), 40-53.
- มานิตย์ ไชยกิจ. (2557). แนวทางการบูรณาการการเรียนการสอนกับการวิจัยและการบริหารการวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 16(2), 205-213.
- รุ่งนภา ตังจิตรเจริญกุล. (2559). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อรองรับข้อตกลงประชาคมอาเซียนและแนวโน้มการศึกษาระดับอุดมศึกษาของโลก..*วารสารวิจัย มสค สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 12(2), 109-125.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วีรพันธ์ พาวดี. (2556). *แนวทางการพัฒนางานการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยแม่โจ้*. รายงานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ศุภิสรา สุวรรณชาติ, อนัญญา คูอารียกุล, และอุราภรณ์ เขยกาญจน์. (2562). การบูรณาการพันธกิจ บทบาทหน้าที่ทำทนายของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา*, 25(1), 158-175.
- สุธาสนี นีรัตติมานนท์. (2560). การจัดการระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*, 13(2), 204-226.
- สุปรียา ศิริพัฒนากุลขจร. (2555). *การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ห้องเรียนเสมือนจริงแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในระดับอุดมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- อานุลิต มะโนสาน, พูนชัย ยาวีราช, ประเวศ เวชชะ, และสมเกียรติ ตุ่นแก้ว. (2561). การพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยครูหลวงพระบาง สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. *วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 13(2), 56-64.
- Arbuckle, J. L. (2011). *Amos 20 user's guide*. Chicago, IL: SPSS Inc.
- Bentler, P. M., & Chou, C. P. (1987). Practical issues in structural modeling. *Sociological Methods & Research*, 16(1), 78-117.
- Best, W. J., & Kahn, V. J. (2006). *Research in Education* (10th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Dwaikat, N. Y. (2020). A comprehensive model for assessing the quality in higher education institutions. *The TQM Journal*, 33(4), 841-855. <https://doi.org/10.1108/TQM-06-2020-0133>
- Gunarathne, N., Senaratne, S., & Senanayake, S. (2019). Outcome-based education in accounting: The case of an accountancy degree program in Sri Lanka. *Journal of Economic and Administrative Sciences*, 36(1), 16-37.
- Hajjar, S. T. (2014). A statistical study to develop a reliable scale to evaluate instructors within higher institution. *WSEAS Transactions on Mathematics*, 13, 885-894.
- Khalaf, M. A., & Khourshed, N. (2017). Performance-based service quality model in postgraduate education. *International Journal of Quality & Reliability Management*, 34(5), 626-648. <https://doi.org/10.1108/IJQRM-04-2015-0059>

- Kotásková, S. K., Procházka, P., Smutka, L., Maitah, M., Kuzmenko, E., Kopecká, M., & Hönig, V. (2018). The impact of education on economic growth: The case of India. *Acta Universitatis Agriculturae Et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 66(1), 253-261.
- Mahalingam, S. (2018). An empirical investigation of implementing lean six sigma in higher education institutions. *International Journal of Quality & Reliability Management*, 35(10), 2157-2180. <https://doi.org/10.1108/IJQRM-05-2017-0098>
- Mariana, D. R. (2015). Education as a determinant of the economic growth. The case of Romania. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 197, 404-412.
- Mousa, M., Abdelgaffar, H. A., & Ayoubi, R. M. (2019). Responsible management education in Egyptian public business schools: Are academics ready?. *Journal of Management Development*, 38(8): 681-696. <https://doi.org/10.1108/JMD-01-2019-0022>
- Romer, D. (2011). *Advanced macroeconomics* (4th ed.). New York: Mcgraw-Hill.
- Sembiring, M. G., & Rahayu, G. (2019). Verifying the moderating role of satisfaction on service quality and students' accomplishment in ODL perspective. *Asian Association of Open Universities Journal*, 15(1), 1-12. <https://doi.org/10.1108/AAOUJ-08-2019-0035>
- Todaro, M., & Smith, S. (2011). *Economic development* (11th ed.). Boston, Mass: Addison Wesley.